

Nr 61

TJÄNSTEMANNALAG

för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 24 juli 1987

Utfärdad i Mariehamn den 6 augusti 1987

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Om landskapstjänstemän och tjänster vid verk och inrättningar som lyder under landskapsförvaltningen samt om tjänsteförhållande gäller vad i denna lag stadgas.

2 §

Tjänsteman är

1) den som är utnämnd eller förflyttad till tjänst (**ordinarie tjänsteman**),

2) den som är antagen i tjänst på provotid (**tjänsteman på provotid**),

3) den som är antagen såsom interimistisk handhavare av tjänst eller vikarie (**tjänstför rättande tjänsteman**), eller

4) den som är antagen såsom tillfällig tjänsteman (**tillfällig tjänsteman**).

Med tjänsteförhållande avses ett offentlig-rättsligt anställningsförhållande, där landskapet är arbetsgivare och tjänstemannen den som utför arbetet. Landskapet företräds av landskapsstyrelsen om inte annat följer av särskilda bestämmelser.

3 §

Denna lag tillämpas inte på arbetstagare som står i privaträttsligt anställningsförhållande

till landskapet. Lagen tillämpas inte heller på den som fullgör offentligrättslig skyldighet som föranleds av annat än tjänsteförhållande.

4 §

Angående inrättande av tjänster och utnämning av tjänstemän gäller vad därom i 36 § självstyrelselagen för Åland är stadgat. Ny tjänst kan dock inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i årsstat. Tjänst inrättas som tjänst med grundlön eller med avtalslön.

2 kap.

Behörighetsvillkor, ansökningsförfarande och utnämning till tjänst

5 §

Den som utnämns till tjänst skall ha fyllt 18 år (allmän behörighetsålder), om inte högre behörighetsålder särskilt har föreskrivits för viss tjänst.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om allmän behörighetsålder kan till tjänst utnämnas person som fyllt 15 år och som fullgjort sin läroplikt, om utnämningen kan anses vara lämplig med tanke på ifrågavarande persons förmåga att sköta tjänsten på ett tillfredsställande sätt.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat gäller även den som förflyttas till tjänst, den som anställs på provotid och den som anställs såsom tjänstför rättande tjänsteman.

Angående övriga behörighetsvillkor gäller vad därom är särskilt stadgat.

¹⁾ Ls framst. nr 12/1986—87

Lu bet. nr 13/1986—87

Stu bet. nr 34/1986—87

6 §

Ordinarie tjänst skall lediganslås innan den besätts såvitt annat inte särskilt stadgas. Ansökningstiden får inte vara kortare än 14 dagar eller längre än 30 dagar.

Tjänst kan lediganslås på nytt eller ansökningstiden förlängas med högst 30 dagar, om skäl därtill föreligger. Den som tidigare sökt tjänsten beaktas härvid utan ny ansökan.

Ansökan som inte har anlänt i tid beaktas inte.

7 §

Tjänst skall sökas skriftligen. Till ansökan skall fogas erforderlig utredning.

Har erforderlig utredning inte fogats till ansökan eller är ansökan bristfällig av annan orsak, skall sökanden inom för honom förelagd skälig frist beredas tillfälle att avhjälpa bristen. Är bristen ringa, får ansökan beaktas oaktat bristen.

Ansökan som återtagits före utnämningen beaktas inte.

8 §

Till tjänst kan utnåmnas endast den som sökt tjänsten. Om dock tjänst enligt särskilda bestämmelser får besättas utan att den anslås ledig, kan till tjänsten utnåmnas person som har samtyckt till utnåmningen. Vid behov kan sådan person anställas på provotid i enlighet med vad i 10 § stadgas.

I samband med utnåmning till tjänst skall sökandena bemötas opartiskt i enlighet med vad i 13 § stadgas.

9 §

I tjänst som inte är besatt kan vid behov anställas interimistisk handhavare av tjänsten. Vid avbrott i ordinarie tjänstemans tjänstgöring kan anställas vikarie i tjänsten.

Interimistisk handhavare av tjänst och vikarie anställs för begränsad tid.

10 §

Den som valts till tjänst kan före utnåmningen anställas på provotid, om detta är påkallat för att utröna om den som valts till tjänsten förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt. Provotiden är minst tre och högst sex månader. Provotiden får dock uppgå

till högst ett år om tjänstens art eller annan särskild orsak det kräver.

Före provotidens utgång skall beslut fattas om huruvida på provotid anställd tjänsteman skall utnåmnas till tjänsten. Om på provotid anställd tjänsteman inte senast före provotidens utgång utnåmnas till tjänsten, upphör hans tjänsteförhållande utan uppsägning vid provotidens utgång. På provotid anställd tjänsteman får sägas upp utan hinder av vad i denna lag är stadgat om grunderna för uppsägning.

11 §

På ansökan av den som utnåmnts till tjänst kan landskapsstyrelsen återta utnåmningen före den tidpunkt då tjänsten skall tillträdas. På ansökan av den som anställts på provotid kan landskapsstyrelsen på samma sätt återta anställningen på provotid.

I fall som avses i 1 mom. får annan sökande utnåmnas eller anställas på provotid utan att tjänsten på nytt lediganslås.

12 §

Tjänsteförhållande börjar vid den tidpunkt från vilken vederbörande har utnåmnts eller förflyttats till tjänst, antagits i tjänst på provotid eller antagits i tjänst såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie.

Som bevis på utnåmning eller förflyttning till tjänst utfärdas utnåmningsbrev. Som bevis på antagande i tjänst på provotid, såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie ges förordnande.

3 kap.

Tjänstemans allmänna rättigheter och skyldigheter

13 §

Tjänstemännen skall i tjänsteförhållande bemötas opartiskt. Ingen tjänsteman får utan fog ges en annan ställning än andra på grund av börd, religion, kön, ålder, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet eller annan därmed jämförbar omständighet.

Landskapsstyrelsen får inte förbjuda tjänsteman att ansluta sig till eller tillhöra förening, ej heller utöva påtryckning på tjänsteman för att förmå honom att ansluta sig till förening eller förbjuda honom att utträda ur förening.

Landskapsstyrelsen skall tillse att tjänsteman kommer i åtnjutande av sina lagstadgade och avtalsenliga rättigheter.

14 §

Tjänsteman skall fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt och utan dröjsmål.

Tjänsteman skall följa de bestämmelser som gäller arbetsledning och arbetsövervakning. Han är skyldig att delta i utbildning som är nödvändig för handhavandet av tjänsten.

Tjänsteman skall uppträda på det sätt hans ställning förutsätter.

15 §

Tjänsteman får inte fordra, acceptera eller ta emot ekonomisk eller annan förmån, om förtroendet för tjänstemannen eller myndigheten därigenom kan försvagas.

16 §

Tjänsteman till vars åligganden hör att företräda landskapet såsom arbetsgivare, får inte i en förening som företräder landskapsanställda verka i en sådan ställning att hans verksamhet i föreningen står i strid med nämnda tjänsteåliggande.

17 §

Tjänsteman får inte utnyttja eller olovligen yppa sådan omständighet som kommit till hans kännedom i tjänsten och som enligt särskilda bestämmelser skall hemlighållas eller som gäller annans hälsotillstånd eller som på grund av sakens beskaffenhet annars uppenbarligen inte får yppas.

18 §

Tjänsteman får inte ta emot eller inneha bisyssla som kräver att arbetstiden används för utförande av uppgifter som hör till bisysslan, om inte landskapsstyrelsen beviljar honom tillstånd till bisyssla. Tillstånd kan beviljas även för viss tid och begränsat. Tillstånd kan återkallas om skäl därtill föreligger.

Tillstånd till bisyssla får inte beviljas om tjänsteman på grund av bisysslan blir jävig i tjänsten, om bisysslan äventyrar förtroendet för tjänstemans opartiskhet i tjänsteutövningen eller om bisysslan på annat sätt inverkar menligt på handhavandet av tjänsten.

Angående annan än i 1 mom. avsedd bisyssla skall tjänsteman göra anmälan till landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen kan på ovan i 2 mom. stadgade grunder förbjuda tjänstemannen att ta emot eller inneha sådan bisyssla.

Landskapsstyrelsens beslut skall följas oaktat besvär anföras över beslutet.

Med bisyssla avses i 1—3 mom. tjänst och annat sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänsteman har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse.

Utöver vad i denna paragraf är stadgat skall särskilda bestämmelser om bisysslor äga tillämpning.

19 §

För klarläggande av sina förutsättningar att sköta tjänsten är tjänsteman skyldig att på begäran lämna uppgifter till landskapsstyrelsen om sitt hälsotillstånd.

Angående skyldighet för tjänsteman att delta i kontroll eller undersökning av hälsotillståndet och lämna uppgifter om detta stadgas särskilt.

20 §

Tjänsteman är skyldig att bo i tjänstebostad som reserverats för honom om inte landskapsstyrelsen i enskilda fall beviljat undantag från denna skyldighet.

Landskapsstyrelsen beslutar vilka personalbostäder som har karaktären av tjänstebostad och fastställer grunderna för nyttjande av personalbostäder.

Angående tjänstemans skyldighet att bo på bestämd ort gäller vad därom särskilt är stadgat.

21 §

För bostad och övriga naturaförmåner i avslutning till tjänsten skall tjänstemannen utges ersättning till landskapet enligt grunder som landskapsstyrelsen fastställer, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller av överenskommelse i tjänstekollektivavtal om ersättningens belopp. Ersättningarna får inte överstiga gängse pris på respektive ort.

I 1 mom. avsedda ersättningar får uppbäras månatligen från tjänstemannens lön.

22 §

Ordinarie tjänsteman är skyldig att i stället för sin egen tjänst vid behov såsom tjänstförrättande tjänsteman tillfälligt handha annan likartad tjänst vid samma verk eller inrättning. Tjänsteman är härvid för motsvarande tid tjänstledig från sin egen tjänst.

Tjänsteman kan för viss tid förflyttas till arbe-

te vid annat verk eller annan inrättning inom landskapsförvaltningen, om tjänstemannens förutsättningar att fullgöra sina tjänsteåligganden härigenom förbättras och om tjänstemannen samtyckt till förflyttningen. Beslut om förflyttning fattas av landskapsstyrelsen.

23 §

Angående tjänstemans skyldigheter under tiden för arbetsstrid finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstekollektivavtal (22/78).

4 kap.

Villkoren i anställningsförhållande

24 §

Angående fastställande av villkoren i anställningsförhållande för landskapets tjänstemän genom tjänstekollektivavtal finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

25 §

Med tjänsteman som antagits i tjänst med avtalslön ingår landskapsstyrelsen skriftligt avtal om de villkor som skall iakttas i tjänsteförhållandet. I avtalet kan göras undantag från avlöning enligt fastställd avtalslöneklass eller eljest särskilt bestämmas om avlöningen, om landskapsstyrelsen i enskilt fall anser detta påkallat av landskapets fördel.

Uppsägning av tjänsteman som utnämnts till eller antagits i tjänst med avtalslön betraktas samtidigt som uppsägning av avtalet.

26 §

Lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund får avdras från tjänstemannens lön i samband med följande löneutbetalning eller löneutbetalningar. Innan avdrag görs skall tjänstemannen meddelas grunden härför samt det belopp som skall avdras.

Från det avlöningsbelopp som varje gång skall utbetalas får inte med stöd av 1 mom. avdras mera än vad som enligt lag får utmätas av lön.

27 §

Återkrav av lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund skall inledas på i 26 § stadgat sätt eller anhängiggöras i annan ordning inom tre år från utgången av det kalender-

år under vilket den felaktiga utbetalningen har skett, vid äventyr att rätten till återkrav förverkas.

5 kap.

Förflyttning och omplacering av tjänsteman

28 §

Ordinarie tjänsteman kan, utöver på grund av vad annorstädes är stadgat, förflyttas till annan tjänst

- 1) om tjänstemannens tjänst indras,
- 2) om en förflyttning är påkallad av att uppgifterna eller arbetsmängden förändrats i väsentlig mån, eller
- 3) om tjänstemannen på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada inte längre förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt.

Utöver vad i 1 mom. är stadgat kan ordinarie tjänsteman som gett sitt samtycke förflyttas till annan tjänst

- 1) om försämring av tjänstemannens arbetsförmåga kan undvikas eller om återställande av nedsatt arbetsförmåga kan främjas genom förflyttningen, eller
- 2) om förflyttningen beror på annan godtagbar orsak som gäller tjänsteutövningen.

Ordinarie tjänsteman får på ovan i 1 och 2 mom. stadgade grunder förflyttas enbart till sådan tjänst vars kompetenskrav han uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom. Tjänsteman skall i första hand förflyttas till tjänst på samma ort.

29 §

Då tjänsteman förflyttas till annan tjänst, besätts tjänsten utan att den lediganslås.

Innan beslut om förflyttning fattas, skall tjänstemannen underrättas härom. Han skall beredas tillfälle att inom förelagd skälighetsfrist yttra sig i saken.

30 §

Landskapsstyrelsen kan, förutom på sätt som i 28 § stadgas, besätta ledig tjänst med

- 1) person som åtnjuter invalidpension som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner (33/84) och som innan han uppnått pensionsåldern befinns vara förmögen till förvärvsarbete;
- 2) person som åtnjuter arbetslöshetspension

som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner; samt

3) person som sagts upp på grund av att tjänsten indragits och som på grund av ålder eller annan orsak är svår att på nytt placera i arbete.

Tjänst får på sätt som avses i 1 mom. besättas utan att den lediganslås.

Finns det behov av att förflytta tjänsteman till annan tjänst enligt bestämmelserna i 28 § eller på grund av omorganisering av ett verk eller en inrättning kan landskapsstyrelsen låta bli att lediganslå eller besätta tjänst som är eller blir ledig liksom även förbjuda landskapsstyrelsen underlydande myndighet att lediganslå sådan tjänst.

6 kap.

Avbrott i tjänstgöringen

31 §

Tjänsteman får inte avbryta sin tjänstgöring, om han inte på ansökan beviljats tjänstledighet eller annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser. I ansökan skall uppges de grunder med stöd av vilka tjänstledighet söks.

Beslut om beviljande av tjänstledighet och tiden för tjänstledigheten fattas enligt prövning, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller landskapets tjänstekollektivavtal.

32 §

Om tjänsteman på grund av arbetsoförmåga som beror på sjukdom, lyte eller kroppsskada eller på grund av annat tvingande hinder har avbrutit tjänstgöringen utan att före avbrottet ha kunnat ansöka om tjänstledighet, skall han ansöka därom utan dröjsmål efter det att hindret upphört.

Såvida tillräcklig utredning erhållits om skäl som avses i 1 mom. kan tjänstledighet beviljas även utan ansökan.

33 §

Har tjänsteman beviljats tjänstledighet, befrias han från fullgörandet av samtliga tjänsteåligganden. Ordinarie tjänsteman kan dock även beviljas partiell tjänstledighet.

Tjänstledig tjänsteman, som givit sitt samtycke, kan av särskilt skäl förordnas att fullgöra vissa tjänsteåligganden.

34 §

Tjänsteman som på grund av sjukdom eller havandeskap och förlossning beviljats tjänstledighet med lön, är skyldig att iaktta de bestämmelser och anvisningar som utfärdats för sökande av den dag- och moderskapspenning, som enligt sjukförsäkringslagen (FFS 364/63) utbetalas till arbetsgivaren.

Försummar tjänsteman att iaktta ovan i 1 mom. avsedda bestämmelser och anvisningar, kan under tiden för tjänstledigheten till tjänstemannen utbetald avlöning, till den del den motsvarar dag- eller moderskapspenningen, avdras från följande löneutbetalning eller löneutbetalningar på sätt som stadgas i 26 §.

35 §

Den som är anställd i ordinarie tjänst hos landskapet och som för viss tid utnämnts eller förflyttats till annan tjänst eller antagits i annan tjänst på provtid, är under tiden tjänstledig från förstnämnda tjänst. Detta gäller dock inte den som sedan tidigare är anställd för viss tid.

36 §

Tjänsteman är ledig från sin tjänst medan han är riksdagsman eller medan han fullgör sin värnplikt. Tjänsteman skall omedelbart efter det han valts till riksdagsman eller inkallats att fullgöra värnplikt meddela landskapsstyrelsen därom. Landskapsstyrelsen skall härvid genom beslut konstatera att tjänstemannen under den tid hindret varar är tjänstledig från sin tjänst.

Landskapsstyrelsen kan genom beslut konstatera i denna paragraf avsedd tjänstledighet efter att ha erhållit tillräcklig utredning om hindret, trots att meddelande om hindret inte givits.

Angående tjänstledighet under handhavande av uppdrag som landstingsman eller ledamot av landskapsstyrelsen finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstledighet för uppdrag som landstingsman eller ledamot av landskapsstyrelsen (69/87).

37 §

Angående tjänstemans semester gäller vad därom är särskilt stadgat eller med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal överenskommet.

7 kap.

Uppsägning av tjänsteförhållande

38 §

Tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsstyrelsen som av tjänsteman att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Uppsägning skall ske skriftligen.

Landskapsstyrelsen får säga upp tjänsteman endast av följande skäl:

- 1) ifrågavarande tjänst indras och tjänstemannen kan inte förflyttas till annan tjänst;
- 2) tjänstemannen förmår inte längre fullgöra sina tjänsteåligganden på behörigt sätt; eller
- 3) tjänstemannen bryter fortgående eller på ett väsentligt sätt mot sin tjänsteplikt eller försummar den fortgående eller på ett väsentligt sätt.

Skäl som åtminstone inte berättigar till uppsägning av tjänsteman är:

- 1) sjukdom, lyte eller kroppsskada, om inte följden härav har varit en väsentlig och varaktig försämring av tjänstemannens arbetsförmåga och tjänstemannen därför har rätt till invalidpension;
- 2) havandeskap och förlossning;
- 3) deltagande i arbetsstridsåtgärd som föranstaltats av tjänstemannaförening; eller
- 4) tjänstemannens politiska, religiösa eller andra åsikter eller hans deltagande i samhälls- eller föreningsverksamhet.

Landskapsstyrelsen får inte av någon orsak säga upp tjänsteman under den tid tjänstemannen har beviljats tjänstledighet på grund av havandeskap eller förlossning, inte heller, sedan landskapsstyrelsen fått kännedom om tjänstemannens havandeskap, säga upp tjänsteförhållandet att upphöra då sagda tjänstledighet börjar eller medan den pågår.

Då tjänsteman säger upp sig får avvikelse ske från gällande uppsägningstid om landskapsstyrelsen samtycker till detta.

Tjänsteförhållandet för tjänsteman som utnämnts eller anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

39 §

Landskapsstyrelsen kan säga upp tjänsteförrättande tjänsteman med iakttagande av viss uppsägningstid. Också tjänsteförrättande tjänsteman har rätt att säga upp sig med iakttagande av viss uppsägningstid.

Landskapsstyrelsen får säga upp tjänsteförrät-

tande tjänsteman utan hinder av vad i denna lag är stadgat om grunderna för uppsägning.

40 §

Innan tjänsteman sägs upp skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken.

Landskapsstyrelsen kan, då tjänsteman uppsagts, före uppsägningstidens utgång återta uppsägningen om tjänstemannen ger sitt samtycke därtill. Tjänsteman får återta sin uppsägning om landskapsstyrelsen samtycker därtill.

8 kap.

Avgångsålder

41 §

Allmän avgångsålder för tjänsteman är 65 år, om inte lägre avgångsålder särskilt föreskrivits.

Tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning vid utgången av den månad, under vilken tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Landskapsstyrelsen kan dock av vägande skäl berättiga tjänsteman att fortsätta i samma tjänst en viss tid efter uppnådd avgångsålder, för högst två år åt gången, varvid tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning senast då den bestämda tiden har utgått. Beslut om rätt för tjänsteman att fortsätta i tjänsten skall fattas innan tjänstemannen uppnått avgångsåldern. Landskapsstyrelsen skall utge intyg över att tjänsteförhållandet upphört.

9 kap.

Avgångsbidrag och periodisk ersättning

42 §

Avgångsbidrag betalas till tjänsteman som efter långvarig tjänstgöring hos landskapet blivit uppsagd på grund av att tjänsten indragits och som på grund av ålder eller av annan orsak är svår att på nytt placera i arbete.

Till ordinarie tjänsteman som beviljats avgångsbidrag kan enligt prövning ytterligare betalas periodisk ersättning.

Angående avgångsbidrag och periodisk ersättning samt angående förutsättningarna för beviljande av dessa skall dessutom iakttas vad därom särskilt stadgas. Landskapsstyrelsen fastställer de grunder enligt vilka storleken av avgångsbidraget bestäms.

43 §

Ärenden som gäller avgångsbidrag och periodisk ersättning avgörs av landskapsstyrelsen på ansökan.

44 §

Landskapsstyrelsen kan av särskilt skäl på viss tid bevilja även annan än i 42 § 2 mom. avsedd ordinarie tjänsteman periodisk ersättning, även om i den i 42 § 3 mom. avsedda lagen stadgade förutsättningar för beviljande av periodisk ersättning inte skulle föreligga.

45 §

Om laga kraft vunnet beslut som gäller avgångsbidrag eller periodisk ersättning grundar sig på felaktig eller bristfällig utredning eller om det uppenbart inte överensstämmer med vad som angående avgångsbidrag eller periodisk ersättning är föreskrivet, får landskapsstyrelsen uppta ärendet till ny behandling såvida fråga är om beviljande av förvägrad eller ökan- de av beviljad förmån.

Har landskapsstyrelsen gjort framställning om återbrytande av laga kraft vunnet beslut som gäller periodisk ersättning, kan landskapsstyrelsen till dess ärendet avgjorts avbryta utbetalningen av den periodiska ersättningen eller utbetala den till det belopp som i enlighet med framställningen om återbrytande bör anses riktigt.

46 §

Avgångsbidrag och periodisk ersättning som utbetalts utan grund får återkrävas så att beloppet avdras från framtida avgångsbidrag eller periodisk ersättning. Från det belopp av periodisk ersättning som varje gång skall utbetalas får dock inte avdras mer än vad som enligt lag får utmätas av lön.

Landskapsstyrelsen kan avstå från att återkräva avgångsbidrag och periodisk ersättning som utbetalts utan grund om beviljandet eller utbetalningen inte bör anses ha förorsakats av mottagarens eller hans ombuds svikliga förfarande.

10 kap.

Disciplinärt förfarande och skadeståndsansvar

47 §

Tjänsteman som handlar mot sin tjänsteplikt eller försummar denna kan av landskapsstyrelsen i disciplinär väg bestraffas med

- 1) skriftlig varning;
- 2) skiljande från tjänsteutövning; samt
- 3) avsättning.

Tjänsteman kan skiljas från tjänsteutövning för minst en och högst sex månader.

48 §

Disciplinärt förfarande får inte inledas i ärende som är av sådan natur att det skall anhängiggöras vid domstol.

49 §

Har disciplinärt förfarande inletts mot tjänsteman, skall han beredas tillfälle att avge skriftlig förklaring. Om tjänstemannen så yrkar eller landskapsstyrelsen finner det erforderligt, skall han även höras muntligen inför landskapsstyrelsen.

50 §

Disciplinärt förfarande kan inledas inom ett år räknat från den dag landskapsstyrelsen erhöll kännedom om omständighet som kan föranleda sådant förfarande.

Disciplinärt förfarande får inte inledas eller disciplinStraff påföras om domstol redan på grund av samma omständighet har ådömt straff eller om domstol frikänt tjänstemannen eller avstått från att döma ut straff.

Medan åtal mot tjänsteman är anhängigt vid allmän domstol, får inte disciplinärt förfarande mot honom inledas på grund av samma omständighet. Disciplinärt förfarande förfaller om åtal väcks på grund av samma omständighet som föranlett det disciplinära förfarandet.

51 §

Utan hinder av vad som i detta kapitel sägs kan vederbörande förman tilldela underlydande tjänsteman anmärkning.

52 §

Angående ersättande av skada som förorsakats i tjänsteförhållande finns bestämmelser i skadeståndslagen (FFS 412/74). Skadeståndsyrkande handläggs särskilt, oberoende av att disciplinärt förfarande enligt denna lag anhängiggörs mot tjänsteman.

Tjänsteman är inte skyldig att ersätta landskapet, och landskapet är inte skyldigt att ersätta tjänsteman skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av stridsåtgärd såvida stridsåtgärden inte vidtagits utan iakttagande av bestämmelserna om medling i arbetstvister eller åtgärden strider mot bestämmelserna i landskapslagen om tjänstekollektivavtal eller

bestämmelserna i tjänstekollektivavtal och om inte avbrottet förorsakat avsevärt men. Tjänsteman är inte heller skyldig att ersätta landskapet skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av deltagande i stridsåtgärd, som vidtagits av tjänstemannaförening i strid med i detta moment avsedda bestämmelser.

11 kap.

Avstängning från tjänsteutövning

53 §

Har beslut om uppsägning av tjänsteman inte vunnit laga kraft vid uppsägningstidens utgång, skall landskapsstyrelsen avstänga tjänstemannen från tjänsteutövning om inte högre instans av särskilt skäl bestämmer annorlunda. Har tjänsteman avsatts, skall han omedelbart avstängas från tjänsteutövning även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Landskapsstyrelsen kan dessutom avstänga tjänsteman från tjänsteutövning

1) om åtal eller disciplinärt förfarande är anhängigt eller utredning med anledning därav pågår,

2) om tjänstemannen lider av sjukdom, lyte eller kroppsskada, som i väsentlig mån hindrar skötseln av tjänsten, eller om tjänstemannen vägrar lämna i 19 § avsedda uppgifter om sitt hälsotillstånd, eller

3) om tjänstemannen blivit uppsagd och allmän fördel kräver att han omedelbart efter uppsägningen avstängs från tjänsteutövning.

Tjänsteman får inte avstängas från tjänsteutövning längre än vad behovet påkallar.

54 §

Innan tjänsteman avstängs från tjänsteutövning skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken, såvida han inte på grund av sakens natur skall avstängas från tjänsteutövning med omedelbar verkan.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall skriftligen meddelas tjänstemannen.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall iakttas oaktat besvär anförts över beslutet.

12 kap.

Tillfälliga tjänstemän

55 §

Landskapsstyrelsen kan vid behov anställa tillfälliga tjänstemän.

Tillfällig tjänsteman anställs för viss tid, om

inte av särskilt skäl annat följer. Tillfällig tjänsteman anses vara anställd för viss tid även då tjänstemannen anställts för bestämt arbete eller bestämd uppgift eller på annat sätt för begränsad tid. Som bevis över anställningen ges förordnande.

Åt tillfällig tjänsteman erlaggs arvode som landskapsstyrelsen bestämmer inom ramen för landskapets inkomst- och utgiftsstat.

56 §

Tillfällig tjänstemans tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsstyrelsen som av tjänstemannen att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Landskapsstyrelsen får säga upp tillfällig tjänsteman då skäl därtill föreligger. Tjänsteförhållandet för tillfällig tjänsteman som anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

Då tillfällig tjänsteman säger upp sig får avvikelse ske från den i 1 mom. avsedda uppsägningstiden, om landskapsstyrelsen samtycker till detta.

I landskapsstyrelsens beslut att säga upp tillfällig tjänsteman får ändring inte sökas genom besvär.

57 §

På tillfällig tjänsteman skall i tillämpliga delar iakttas de bestämmelser i denna lag som gäller tjänstemän. På tillfällig tjänsteman tillämpas dock inte de bestämmelser i vilka stadgas enbart om ordinarie tjänsteman och tjänsteman på provotid.

13 kap.

Sökande av ändring

58 §

Den som anser att till honom inte utgivits av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån så som den borde ha givits honom får, om inte i lag annat stadgas, skriftligen yrka på rättelse hos landskapsstyrelsen. Rättelseyrkande får inte framställas i ärende som hör till arbetsdomstolens behörighet, om inte sagda domstol med stöd av 1 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen (FFS 646/74) beslutat att inte avgöra ärendet.

I landskapsstyrelsens beslut i anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt

gäller lagligheten av beslutet på det sätt som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50).

59 §

I landskapsstyrelsens beslut som gäller avstängning från tjänsteutövning, bisyssla, disciplinärt förfarande eller uppsägning av tjänsteman får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller lagligheten av beslutet med iakttagande av vad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden är föreskrivet.

60 §

Anser tjänsteman som med stöd av 28 § 1 mom. 2—3 punkterna förflyttats till tjänst vid annat verk eller annan inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han söka ändring i beslutet genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden är föreskrivet.

Anser tjänsteman som med stöd av i 1 mom. nämnda lagrum förflyttats till annan tjänst vid samma ämbetsverk eller inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han inom 14 dagar från det han fick del av beslutet skriftligen yrka på rättelse hos landskapsstyrelsen. Till landskapsstyrelsens beslut om förflyttning skall fogas anvisning om rättelseyrkande. Över landskapsstyrelsens beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

61 §

I andra än ovan i 58—60 §§ avsedda beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

62 §

Har inte i 58 § avsett rättelseyrkande framställts inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, eller inom 60 dagar från den dag tjänstemannen erhöll del av arbetsdomstolens i 58 § avsedda beslut, är rätten till förmånen förverkad.

Har inte talan i ärende som gäller av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån och som hör till arbetsdomstolens kompetens an-

hängiggjorts vid arbetsdomstolen inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, är rätten till förmånen förverkad. Skall i de fall som avses i 11 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen underhandlingar först föras i saken, är rätten till förmånen förverkad, om underhandlingar inte har påyrkats på därom avtalat sätt inom ovan avsedd tid.

63 §

Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från sin tidigare tjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han utnämns eller förflyttats till annan landskapstjänst, om inte av 35 § annat följer eller annat är särskilt föreskrivet.

Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från landskapstjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han på annat sätt än för viss tid utnämns till tjänst vid Ålands landsting eller vid Ålands delegation i Nordiska rådet.

64 §

Innan beslut fattas om förflyttning av tjänsteman till annan tjänst eller om uppsägning av tjänsteman med stöd av 38 § skall landskapsstyrelsen, om tjänstemannen det begär, bereda vederbörande huvudförtroendeman eller förtroendeman tillfälle att bli hörd. Under samma förutsättningar skall huvudförtroendemannen eller förtroendemannen beredas tillfälle att bli hörd innan tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. avstängs från tjänsteutövning, om inte avstängningen från tjänsteutövning på grund av sakens natur skall bringas i kraft omedelbart.

65 §

Utan hinder av vad i 41 § är stadgat, kan person som uppnått avgångsålder anställas såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie, om det är svårt att få en kompetent person att sköta tjänsten.

66 §

Ordinarie tjänsteman kan av särskilt skäl förordnas att interimistiskt eller såsom vikarie jämte egen tjänst handha annan tjänst, om han samtycker därtill.

67 §

Tjänsteman har rätt att på begäran utfä intyg över den tid tjänsteförhållandet varat och över arbetsuppgifternas art (**arbetsintyg**). Dess-

utom skall, om tjänstemannen det begär, i arbetsintyget anges orsaken till att tjänsteförhållandet upphör samt ges vitsord över tjänstemannens arbetsskicklighet, flit och uppförande. Då tjänstemannen avlidit har hans dödsbo rätt att utfå arbetsintyg.

Begär tjänsteman arbetsintyg senare än tio år från det tjänsteförhållande upphörde, behöver intyg inte utges om det förorsakar oskäligen olägenhet. Under samma förutsättning skall istället för arbetsintyg som förkommit eller förstörts på begäran utges nytt intyg.

Arbetsintyg får inte föras med sådant märke eller utfärdas i sådan form som avser att om tjänstemannen lämna andra uppgifter än vad som framgår av arbetsintygets ordalydelse.

Över tjänsteman skall fortlöpande föras matrikel på sätt som landskapsstyrelsen närmare bestämmer.

68 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

69 §

Angående införande av denna lag stadgas i landskapslagen om införande av tjänstemannalagen för landskapet Åland.

Mariehamn den 4 maj 1987

SUNE CARLSSON
talman

Karl-Gunnar Fagerholm
vicetalman

Jan-Erik Lindfors
vicetalman